Ч. 145 (14.043). Львів, вівторок 4. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

✝

Андрій Чайковський.

* 15. V. 1856 — † 2. VI. 1935.

ЖИТТЯ І ПРАЦЯ.

У вчорашній наоспіх складеній згадці про смерть сеніора галицьких письменників не мали ми ні часу ні місця подати точні дані про життя і працю А. Чайковського.

Уродився він 15. травня 1856 р. у Самборі. Першим його вчителем був дяк із села Гордині-Закуття, де тоді жили його батьки. У 1877 р. скінчив гімназію в Самборі. Ще на гімназійній лавці зробили на нього величезний вплив поезії Шевченка, прокинувши в ньому літературний хист. У гімназії належав до потайного товариства „Студентська Громада", що підтримувала тоді звязки з іншими такими товариствами у Львові, Тернополі, Станиславові та Бережанах. А. Чайковський заснував самбірську „Громаду" при співпраці М. Мальчевського.

Скінчивши гімназію, вступає на рік до війська і вписується на фільософічний факультет. У 1878 р. стає урядовцем „Просвіти" у Львові та вписується на правничий факультет; у „Просвіті" працює до 1882 р., коли покликують його до війська з його полком, що їде до Боснії, де вибухло повстання босняків. Враження з тієї виправи зібрав він у своїй книжці „Спомини зперед 10 літ", що вийшли у „Ділі" 1891 р.

Адвокатську канцелярію отворив А. Чайковський у Бережанах і там розвинув живу громадську діяльність. Перше своє оповідання „Образ гонору" написав для „Просвіти". Ось спис головних творів А. Чайковського: „Вуйко" у „Зорі" 1895 р., „Бразилійський гаразд" 1896 р., „Кукателя" у „Ділі" 1897 р., „Рекрут", оповідання у „Ділі" 1897 р., „Олюнька", оповідання з життя ходачкової шляхти, Львів 1895 р. (Бібліотека „Діла"), „В чужім гнізді", повість з життя ходачкової шляхти, Львів 1896 р., „Оповідання" (Українсько-Руська Видавнича Спілка, 1904 р.), „З ласки родини", 3 частини, Львів-Чернівці, 1910-1911 рр., „Оповідання", „Малолітній", повість з життя малоземельної шляхти, вид. Бистриці, Станиславів, 1920 р., Історичні оповідання: „З татарської неволі", „Одарка", „Відлячився", „За сестрою", „На уходах", 2 томи, „Побратими", „Панич", повість з галицького життя, Львів 1927 р., „Не було виходу", „Історія одної парцеляції", оповідання з галицького життя, Львів 1927 р., „Корнієнко", іст. повість, I—III томи, 1929 р., „До слави" 1929.

А. Чайковський був першим головою заснованого 10 літ тому „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові і став першим його почесним членом. З ментом основання Союзу Українських Адвокатів став головою Делегатури СУА в Коломиї.

Як громадський діяч брав А. Чайковський якнайживішу участь у наших політичних организаціях, у просвітних і культурних установах, перебираючи скрізь ініціятиву у свої руки. Визначувався громадською сміливістю та рішучістю, не дивлячись на те, чи при обороні своїх попглядів не наробить собі ворогів. Його незалежну думку вміли цінити навіть вороги.

ПИСЬМЕННИК НА ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ.

Відійшов від нас письменник, що в нього літературна праця була якнайтісніше звязана з громадською. Не тільки тому, що першим обовязком літератури вважав він службу суспільним потребам, але й тому, що вся його вдача і зацікавлення тягнули його до громадської роботи.

А. Чайковський нагадує нам покоління наддніпрянських письменників з доби Нечуя-Левицького та М. Старицького — тип у нас рідкий вже не зустрічаний. Мав він у собі щось козацького у вигляді та в поведінці, войовничого, щирого і бадьорого. У часі, коли почав він писати, галицька література теж стояла під непереможним впливом суспільних ідей, що нагадували письменникам потребу давати твори для якнайширшої маси — розбуджувати національну свідомість, відроджувати ясні моменти забутої бувальщини. Але разом із суспільними ідеями, проходили теж нові літературні течії та гасла. Франко, що так сильно відгукувався на суспільні ідеї, дав своїми творами доказ, як ріжно можна їх розуміти та відтворювати у літературній формі.

Для А. Чайковського літературна праця залишилась на все життя громадським обовязком у дослівному розумінні. Ще в цих часах, коли адвокатура була одною з найдохідніших професій, занедбував він її систематично для повістей та оповідань, що не сходили ніколи з його адвокатського бюрка.

У першій добі своєї праці дає він легкі оповідання, гуморески, побутові повісті з життя ходачкової шляхти. Всі вони визначаються живою обсервацією, гумором і здоровим поглядом на життя; це приємна лектура, що не томить і вміє підтримувати увагу читача оповідною інтригою. Читачі цих перших його книжок жалують і досі, що він покинув суспільну сатиру та суспільну хроніку з галицького побуту для історичних повістей.

Історична повість притягла А. Чайковського з думкою відобрати нашій молоді з рук чужу книжку. Приклад Крашевського та Сенкевича не залишився без впливу. Лектури для широких мас мали ми в Галичині так мало, що батьки, вихователі та організатори читалень мусіли допомагати собі популярними розвідками та звичайною педагогією, дуже мало привабливою.

Коли А. Чайковський раз рішився заповнити прогалину у виховній літературі, постановив цій присвятив усе своє життя. Треба подивляти його скромність і працездатність у цьому ділі. Пишучи, не уявляв він себе ніколи у лавровому вінку ані не потішав себе, що зможе жити з повістей, хоч і яких популярних. Сучасности бракувало свіжішої крови і за нею шукав Чайковський у нашій минувшині.

Цей вічно здоровий, зрівноважений діяч, що мав час і на засідання, і на комітети, і на зїзди, і на подорожі в організаційних справах, людив усе просте, ясне, добре передумане. Його історичні постаті та інші дієві особи — це не поетичні зяви або нереальні марева, а люди з крови та кости, не дуже далекі від тих, що їх подибуємо щодня.

А. Чайковський не намагає фантазією там, де іншим авторам рветься нитка фабули і коли вони приневолені допомагати собі ліричними вставками. Він має завсіди ясно зарисований плян і знає, чого хоче. Найцінніші в його повістях діяльоги — живі, гострі, часто з великою дозою гумору. В них відчуваємо полеміста та правника, що має завсіди готовий живий аргумент і льогічним доказом уміє приперти противника до стіни.

Праця А. Чайковського наводить на думку неодне порівнання з літературною працею інших галицьких письменників, що дуже скоро зашкінчили її, гнічені обставинами або розчаровані, що не мали вже за життя сподіваних успіхів. Саме у тих роках, коли більшість наших письменників замовкала або припинювала свій розмах, Чайковський у розквіті зрілого віку починає якраз якнайживіше працювати. Здоровий критичний хист не дозволяв йому виходити поза межі свого таланту і запускатись у ті жанри та форми літератури, в яких почував би себе ніяково. Писав він, як говорив та оповідав у приватному житті — віддаючи свій життєвий досвід літературі, що розливалась у громадсько-освітній праці.

М. Р.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ.

На вістку про смерть свого першого голови і почесного члена д-ра Андрія Чайковського Рада Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові зібралася в понеділок 3. ц. м. в год. 12. вполудне на жалібне засідання. По промові голови Т-ва ред. Р. Купчинського і вшануванні памяти покійного 1-хвилинною мовчанкою Рада рішила видати клепсидри з повідомленням громадянства про важку втрату та вислати свого голову на похорони до Коломиї.

Клепсидри на мурах Львова появилися також від Т-ва „Просвіта", на домі якої висить на знак жалоби чорний прапор.

На сході мир.

МУКДЕН, 3. 6. ПАТ. Начальна команда квантунської армії повідомляє, що на приказ японського міністра війни всі військові ділання у аде-мілітаризованій смузі мають припинити, зачинаючи від год. 18. дня 1. червня. Далі нач. команда квантунської армії подає, що китайські повстанці частинно вже покинули здемілітаризовану смугу

З приводу десятиліття Лугової Орґанізації.

Неначе осторонь від нашого вередливого щоденного життя розвиває в затишші свою конструктивну й багатонадійну працю Лугова Орґанізація. Бореться вона з незаслуженими моральними ударами від частини рідного громадянства та ще тяжчими матеріяльними злиднями. Вірить у дійсну вартість тільки власних внутрішніх сил і досягнень. Вірить, що тільки та ґрупа чи покоління українського народу поверне колесо історії, що зможе самотужки зорґанізувати національні сили народу та здобутися на найвищі жертви праці й життя для рідної батьківщини.

Про Лугову Орґанізацію знає наше громадянство небагато. А те, що „знає"... краще, щоб і не знало! Знає наш громадянин „Луг" із непристойних пашквілів на лугових провідників, із невідповідальних наклепів, із підозрінь, інсинуацій і... цим заспокоює своє громадянське сумління! Бо наш політично невироблений громадянин найчастіше тим і вдоволений, якщо знає найменше правди про справи, що сягають у саму глибину наших національних питань.

Киньмож на цьому місці жмут світла правди на цю національну орґанізацію, що тоне до самовабуття в атмосфері сірої творчої праці будня з високими ідеями в серцях і на устах та великою свідомістю відповідальности за свої вчинки й долю народу перед його історією.

Лугова Орґанізація вродилася з непропащої сили нашої геройської традиції недавнього минулого. З традиції Січового Стрілецтва!. „Луг" — це спортова орґанізація, що ставить своїм завданням плекати в молодого доросту його фізичні й духові сили та вести його шляхом орґанізованости, дисципліни й послуху. В дійсності-ж наші сучасні луговики (-чки) — це носії ідеалів і мрій тих, що памятають і Маківку, і Лисоню, і Крути, і тугу золотоверхого Києва, і траґедію чотирокутника смерти!

Провідники Лугової Орґанізації подекуди мрійники й поети, але разом із тим люди з твереним, практичним розумом. Вони зрозуміли вже давно, що сам пієтизм для геройської традиції нашого недавнього минулого, сама свята пошана для памяток учасників визвольних змагань, саме захоплення стрілецьким мистецтвом чи піснею не виведуть українського народу на ясний шлях незалежности, державництва. Вони зрозуміли, що українському народові треба дати нових носіїв січових ідеалів, треба підготовити нові кадри героїв — не слів, але жертвенних, орґанізованих чинів.

У цьому напрямі веде Лугова Орґанізація свою національно-виховну працю. Вчить своїх членів чесно й реально думати та поступати в дійсному житті; вчить любити будучі вчинки та відкидати руїнницькі, анархічні експерименти; вчить своїх членів дивитися критичними очима на всі явища суспільного й політичного життя та відріжняти самостійно правду від неправди, добро від зла. Заставляє їх при щоденній сірій праці вчитися ставити національні інтереси вище особистих, громадські перед індивідуальними.

Найбільша може заслуга Лугової Орґанізації в тому, що вона поставила собі найвищою виховною ціллю — засвоювати своїм членам національні інстинкти, думання і світовідчування. На власній, рідній традиції та на зразках сучасних державних народів намагається вона познайомлювати їх із найдоцільнішими засобами й методами національного будівництва. Таким чином думає вона підготовити нові кадри молодого українського громадянства, що зможе все й усюди відчувати, думати та працювати для української нації. Розуміється, спеціяльної якоїсь політичної пропаґанди Лугова Орґанізація серед своїх членів не веде, але створює таку атмосферу щоденної праці, що в ній повинні виховуватися громадяни патріоти.

Вся дотеперішня тактика й метода праці Лугової Орґанізації йшла послідовно по лінії цієї ідеольоґії!

Нині в десятилітні свої роковини „Луг" повинен бути гордий. Під його національними прапорами об'єдналися вже десятки тисяч нашої селянської й робітничої молоді. В останніх часах починає й наша інтеліґенція живаіше цікавитися „Лугом". Вона водягнена не тільки в зверхній луговий однострій. Її звязує міцно також внутрішня духова сила — любов ідеалу, любов батьківщини та бажання послужити їй своєю орґанізованістю, дисципліною й послухом!*)

*) ВІД РЕДАКЦІЇ. — В найближчих днях подамо основніший огляд розвитку Лугової Орґанізації на основі автентичних матеріялів, оголошених у „Вістях з Лугу".

Замах на президента Уруґваю.

ЛЬОНДОН, 3. 6. З Монтевідео повідомляють, що на президента Уруґваю Терру виконано замах. През. Терра був присутній на кінних перегонах, спеціяльно влаштованих з нагоди приїзду президента Бразилії д-ра Варґаса. Коли оба президенти йшли до буфету, до Терри підійшов його політичний противник з незалежної народньої партії Ґарція і вистрілом з револьверу, ранив президента легко в ногу. През. Терра сам зловив замаховця та відібрав йому зброю. Ґарція хотів у вязниці позбавити себе життя, але це йому не вдалося. През. Терра, перевязавши рану, взяв участь у вечірнім бенкеті на честь президента Бразилії.

Франція за стабілізацією валюти.

РАЙМС, 3. 6. ПАТ. Вчора у Раймс святкували традиційне „свято вина". На це торжество приїхав президент Лебрен, який у своїй промові підкреслив, що Франція рішена боронити засади стабілізації валюти, без якої торговельні трансакції не можуть відзискати давної сили. Франція готова почати розмови, щоб оживити міжнародні торговельні обороти.

Большевики розбудовують летунство.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. З Москви повідомляють, що секретар центрального виконавчого комітету Уншліхт, промовляючи на зборах інжинірів і техніків, заявив, що Совітський Союз будує тепер 8 зовсім нових типів легких літаків, з яких чотири будуть готові вже на початку червня.

Німецький міністр справедливости про стерилізацію.

БЕРЛІН, 3. 6. ПАТ. Німецький міністер справедливости д-р Франк, промовляючи у Кеніґсберґу на зібранні нац.-соц. провідників орґанізації німецьких правників, між іншим обговорив розпорядок про стерилізацію. Міністер підкреслив значіння стерилізаційного закону в акції очищування нім. нації. Міністер візвав усіх правників, щоб подрібно поінформували німецьке населення про значіння цього закону, який зродився виключно з любови до німецького народу. Потім міністер говорив про судову процедуру, яку треба зреформувати. В ділянці права треба загострити санкції проти злочинности.

—о—

М. ВОЗНЯК.

Невже невідомий поет з-перед Шашкевича?

Перед своєю смертю передав львівський купець Михайло Димет одному з львівських українців польський рукопис п. з. „II. „**Ruś galicyjska**". В українському перекладі надрукувало текст рукопису „Діло" з 1892 р. в фейлетонах чисел 26, 28—30, 32, 34, 35, 38, 40, 41 п. з. „Молода Русь в роках 1860—1866". Збиваючи абсурдний погляд у декого з поляків, що в східній Галичині створив Стадіон українську справу, писав автор польського рукопису між іншим ось-що:

„Уже 1834 року видав Йосип Левицький свою українську (руську) граматику по-німецькому. Лозинський видав „**Ruskoje wesile**" польськими черенками. Найдужче попхнув той рух Маркіян Шашкевич, переслідуваний за це австрійським урядом. (Свої поезії мусів дати друкувати аж у Буді). Писали й друкували брошурками вірші Левицький і Мох. А коло 1840 року о. Могильницький як вихованець семінарії виголосив прилюдно свій вірш „Колись русин з-перед віка". Писали Устіянович, Головацький, Вагилевич, а Зубрицький і Добрянський почали заходитись коло історії Руси. **Давно-давно перед ними укладав поезії пречудної красоти й простоти о. Лісковацький, бо ще перед роком 1830, — о. епископ Снігурський хотів веліти друкувати їх по смерті автора, та саме цілий збірник згорів при пожежі й пропав навіки. Полишились тільки деякі чудові пісні враз з арією укладу самого о. Лісковацького.** В 1846 році видали рід альманаха „Вінок" — одну частину, а за рік другу, де вже бачимо споре число письменників. У 1847 році задумували вже видавати часопис у Львові в українській мові. Отже був рух давно перед Стадіоном"...

Перекладач рукописного тексту для „Діла" мав слушність, признаючи одержаний від Димета рукопис за другу частину тієї цілости, першу частину якої надрукував „**Przyjaciel domowy**" з 1867 р. в чч. 6—12 п. з. „**Pogląd historyczny na sprawę ruską pod rządami austrjackim i rosyjskim. I. Ruś zakordonowa**". Гірше стоїть справа з його твердженням, що рукопис „походить безперечно з пера котрогось діяча з Молодої Руси". Автор такого твердження або не читав першої частини „Історичного погляду на українську справу" в „**Przyjacielu domowym**", або не звернув уваги на слова: „**Jeden z tej szlachty, przyjaciel mój osobisty, autor broszury „Podole Wołyń i Ukraina"**" (с. 76), себто під таким заголовком у Львові в 1862 р. виданої брошури Стефана Бущанського.

Хто був автором статті, розкриття цього належить до майбутнього. Певне, що він був шляхтичем, еміґрантом із-поза галицького кордону, а далі, що автором не був Павлин Свєнціцький. Останнє можна говорити на підставі замітки в четвертому зшитку „**Sioła**", яке редаґував Свєнціцький, а саме: „Чого може найменше треба було сподіватись, — це сталося: „**Przyjaciel domowy**", той невичерпаний порадник у всіх семейних і господарських журбах приніс своїм читачам, що привикли шукати в ньому „певних" засобів на нагнітки, кінські залози або скаженину, широку історичну розвідку п. з. „Закордонна Русь". — У цій розвідці, відчитання якої поручаємо публіці, находимо неодну цікаву подробицю, яка також може послужити до прояснення української справи в Галичині. — Чому річ такого поважного змісту надрукована в найнеповажнішому часописі? — „**Przyjaciel domowy**" з статтею „Закордонна Русь" виглядає як церковний слуга, що взяв на голову мітру прелата". Може заразом вияснює ця замітка й причину, чому не появилась друком друга частина статті невідомого шляхтича, а саме про „Галицьку Русь", яку в скороченому перекладі надрукувало „Діло" з 1892 р.

Порушена справа авторства статті не є без значіння для ходу думок у цих рядках. Коли галицький автор міг захоплюватись і якимсь язичієм, закордонний автор, клав натиск на справжню народню мову й український напрямок, якщо розуміти під цим національну окремішність. Словом, захоплення автора віршами невідомого Лісковацького лучать у собі й поетичність і народню їх мову.

В наведеній вище цитаті звертає увагу добра поінформованість автора про культурний рух українців перед 1848 р. у Галичині. Не дописала йому тільки память у наведенні першого рядка вірша Антона Могильницького „Згадка": він навів: „Колись русин з-перед віка", а дійсно вірш починається: „Колись русин з-під Бескидів". Згадка, що епископ Іван Снігурський задумував видати збірник віршів Лісковацького по його смерті, промовляє за тим, що автор був священиком. Єпископ Снігурський помер 1847 р. Таким робом тут може бути мова або про Миколу Лісковацького, пароха Лісковатого, устрицького деканату, або про Василя Лісковацького, пароха Гаїв у Дрогобиччині. Микола Лісковацький народивсь 1781 р., висвятивсь 1807 й помер 1836 р., а Василь уродивсь 1791 р., висвятивсь 1819 й помер 1843 р. Кого з них двох мав на думці автор рукописної статті, перекладеної в „Ділі" з 1892 р., можуть вияснити родинні традиції й у першій мірі епископський і капітульний архів у Перемишлі.

Чи знайдеться хтось, хто в це питання внесе трохи світла?

Совітська шпигунська система.

НЮЙОРК, 10. травня. (Вл. кор.). В 6-ій статті Р. Г. Сангера, поміщеній в „Нюйорк Джернал" займається автор основно положенням американських робітників в Совітах і каже, що цих робітників заманюють туди підступом і багато з них попадає там у лапку. Коли зійдуть на нужду, а їм „хтось" вкраде американський пашпорт, вони не можуть вже звідтам видістатись і пропадають разом із російськими робітниками. Сангер розбирає методи совітського шпигунства для закриття правди. Цю систему характеризує Сангер так: „Ще ніколи в історії світа не було так високо розвиненої техніки, придуманої для гноблення більшости населення. Ця зручна та безоглядна техніка дала Совітам спромогу закрити найбільшу катастрофу голоду в модерній історії не перед світом, але й перед населенням Росії, доки вона не покінчилася".

Дехто з американців не вірить, щоб це було можливе — каже Сангер. А прецінь воно так є! Це робиться через червону армію, поліцію ОГПУ та комуністичну партію. Партія виродилася в найбільш рафіновану систему для затримання влади. Добрі місця запевнені лише комуністам. Вибирається найздібнішу молодь і її заправляється оправдувати найгірші злочини, сповнені в імя революції. Півтретя міліона комуністичної молоді стали оруддям безоглядної влади над 165 міліонами населення.

Найбільш розвинена шпигунська система, що сягає в кожну ділянку життя. Позатим є ще Сибір. Це такий пострах, що навіть примираючий робітник збирає ще рештки сил, щоб туди не попасти. В 10 більших таборах праці на Сибірі померло 40 відс. з голоду, недуги, виснаження. Щоби страшити людей, совітський уряд перевозить часом через якесь село над залізничим шляхом кілька вагонів засланців. Це такий пострах для мешканців, що вони не можуть його забути.

Весною 1933 р. в однім заводі померло 12 відс. робітників. Продукція впала. Москва вислала звідунів, управителі викручувалися, аж один урядовець заводу сказав, що це через голод. Зате цього урядовця позбавили його праці, й дали на спід, до найгірших упосліджених робітників.

Чужих кореспондентів, або чужинців, що хвилево перебувають в Совітах, застрашують чим іншим. Дають їм до помочи добрих дівчат, а коли чужинці хочуть опісля писати правду, аґенти ОГПУ грозять чужинцям, що їх вірну служницю покарають за те, що то від неї дістали такі інформації. Чужинці, щоб ратувати нещасних від нехибної смерти, мовчать. Російські піддані, коли виїдуть за границю, залишають в застав урядові свою родину, як забезпеку, що вони не будуть писати ні говорити правди. А американських інжинірів, що виїздять з Росії, вони клевечуть як нездарів, коли ті хочуть щось написати про неможливість утопійних плянів совітської системи.

Телефон є все підслухуваний. Сангер міняв раз чотири рази мову в часі розмови і за кожним разом телефон переривано, знак, що спрямовано підслухування до іншого департаменту. Колиж він почав говорити по абісинськи, а такого департаменту там не було, телефон цілком відтяли. Туристів возять лише там, де все приладжено наперед як на сцені.

Як виглядає самоуправа у Тернопільщині?

Вибори до повітової ради у Тернопільщині.

Вибори до повітової ради в тернопільському повіті вже укінчені за виїмком настасівської волости, звідки внесено протест проти вибору нашого кандидата о. Яримовича, пароха в Настасові. Повітова рада в Тернополі буде складатися з 32 радних по двох з 15 волостей і з містечка Микулинці. До цього прийде ще 6 членів повітового виділу — отже разом буде 38 членів повітової ради під проводом старости. Самоуправні вибори випали для нас в тернопільському повіті якнайгірше. При виборах до громадських рад діялися найріжнородніші історії, тому у цілій низці громад з українською більшістю або з дуже поважною скількістю українського населення ми зовсім не маємо ніякого представництва. Проти зловживань внесено всюди виборчі протести з наведенням фактів і свідків, але староста Маліцький не признав ніодного протесту. Так фатально як у тернопільському повіті, не випали вибори до громадських рад ні в одному повіті у Східній Галичині. Не помогли цілковито особисті інтервенції в справі виборчих протестів у старости Маліцького.

Маючи майже всюди абсолютну перевагу у громадських радах, або навіть повних 100 відсотків напр. у Байківцях і т. д. з українською перевагою населення, поляки перевели відповідно і вибори до волосних рад. На 15 волостей українці здобули поважніше число тільки у волостях Бірки Великі, Настасів і Янківці і тільки там була можливість вибору одного повітового радного. В інших 12 волостях нема у волосній раді ні одного українського радного, або по одному чи двох. Війтами у всіх волостях є виключно поляки, а таксамо тільки виключно поляками обсаджено місця урядовців у волостях. Не маємо теж і своїх лавників за виїмком двох чи трьох волостей (по одному). Солтисами є теж у великій більшости поляки так, що ціла сільська самоуправа в тернопільському повіті, з перевагою українського населення, опинилася у польських руках завдяки відповідній систематичній акції тернопільського старости, що безнастанно автом обїздив повіт і особисто всюди пильнував висліду виборів. Як це для нас випала ця особиста старостинська інтервенція по селах — вже сказано вище. Йшла акція згори, щоби до громадських і волосних рад не вибирано українських інтеліґентів, а де такі кандидати знайшлись на листі, там ті листи найчастіше уневажнювано напр. при волосних виборах в Янівці. Від 1. квітня ц. р. нові волосні управи обняли урядування і у волосних урядах засіла ціла хмара волосних урядовців поляків, що будуть творити незнану досі в Галичині сільську бюрократію. Очевидно, зростуть кількакратно в порівнанні до теперішніх кошти самоуправної адміністрації, що вже наглядне з ухвалених волосних буджетів.

Як сказано, тільки у трьох волостях на 15 тернопільського повіту була для нас можливість вибору по одному повітовому радному. Так було у Бірках Великих. Там поляки мають 16 голосів (12 радних і 4 членів управи), а українці 9 (8 радних і одного лавника). Вибір українського кандидата був певний. Наші радні зголосили кандидатуру бувшого соймового посла п. Антона Кунька, господаря в Чернилеві Руськім і члена волосної ради. Польська більшість хотіла за всяку ціну не допустити до вибору п. Кунька — була тенденція взагалі не допустити до повітової ради ніодного українця — і перші вибори саботувала. Ті вибори відложено і в міжчасі була делеґація під проводом посла д-ра Ст. Барана у воєвідському уряді в Тернополі, де сам кандидат представив цілу справу. Польська сторона робила усі можливі заходи, щоби приєднати для себе два наші голоси, або щоби два наші волосні радні остали дома і не прийшли до голосування. Тоді була можливість повалення кандидатури п. Кунька і евентуального вибору другого поляка. Наші не далися взяти на обіцянки, як теж не далися залякати. В середу 29. травня ц. р. приїхав на вибори староста Маліцький і по конференції з п. Куньком і поляками велів відбути вибори. Всі наші члени волосної ради (9) явилися до голосування і до протоколу подали кандидатуру п. Антона Кунька. Поляки зголосили кандидатуру дідича з Чернилева Мазовецького п. Подлевського. Супроти цього, що зголошено тільки дві особи, без голосування проголошено їх вибір на радних до повітової ради, а усі присутні зреклися права вносити протест проти тих виборів.

Дуже можливо, що о. Яримович не буде вибраний при поновних виборах в Настасові. Проти нього виступає і агітує проти нього місцевий солтис Іван Бичек, колишній комунізуючий сельроб і чоловий кандидат на сенатора з листи Сельроб-лівиця ч. 19 в 1928 році, що накоїв лиха в громаді, поширюючи там комунізм серед молоді. Кількох зі звербованих ним молодиків арештовано свого часу і вони навіть відповідали перед судом. Нині він виконує прикази влади на 105 відс. і проявляє власну особливу ревність, щоби нам шкодити на кожному кроці. Отже не виключене, що на 32 повітових радних ми будемо мати тільки одного радного (п. Кунька), якщо вибори в Настасові випадуть для нас некорисно, а з других волостей не виберуть нікого.

Невдовзі відбудуться вибори шістьох членів повітового виділу. Одно місце на наше конто староста хоче дати дотеперішньому наказному членові повітового виділу п. Петрові Цебровському, греко-католикові, власникові фільварку в Романівці, відзначеному недавно золотою медалею заслуги для Польщі. Є це близько 70-літній схорований немічний старець, що з немочі і старости навіть оглух і він був би очевидно тільки номінальним членом повітового виділу, якщо справді цей вибір прийняв би.

Так представляється сьогодні самоуправна ділянка у тернопільському повіті, одному з найбільше активних наших повітів у Східній Галичині.

Пів міліона шпигунів в Европі.

НЮ ЙОРК, 15. травня. (Вл. кор.) „Новое Русское Слово" приносить допис із Фінляндії про відкриття великої шпигунської організації на цілу Европу. Дописувач І. С. каже, що перед европейською війною завданням шпигунів було діставати вісти про воєнні укріплення та пляни, а тепер вони займаються цілком іншими розшуками. Для них важне знати, з чого складається який металевий матеріял, яка є конструкція мотора при автомобілі, які є і над чим працюють хемічні лябораторії по фабриках. Про все те пише фінляндська ґазета „Гельсинскіа Саломат". Вона також каже, що в Европі є тепер пів міліона шпигунів, між ними 300.000 жінок. Ті вістя припадково вийшли на яву через славну шпигунку, Лілію Освальд, звану „Зеленим Сфинксом".

Жінки-шпигунки працюють всюди: по бюрах по фабриках, по ресторанах. Між ними є молоді дівчата, але є й старчихи. Жінок вживають тому, що вони хитріші від мужчин. Хоч іноді вони мають до розпорядження великі гроші, то дуже часто не дбають за гроші, а більше займаються шпигунством з цікавости. Це професійні шпигунки і тому більш небезпечні віж ті, що працюють за гроші.

Вибір козацького отамана.

НЮ ЙОРК, 15. травня. (Вл. кор.) Донські козаки, що розбрилися після большевицького перевороту по цілому світі, приготовляються до вибору свого отамана. Вони розкинені в 19 краях і всюди відбудеться голосування. Отаманом на Америку є тепер полк. Петро Антонович Аврамів, що має під собою біля 300 козаків у Злучених Державах. Тепер він є шефом у Ню Йорку. В розмові з кореспондентом „Геральд Трибюн" Аврамів заявив, що вони хочуть відбудови якогось постійного ладу в Росії, але головне їх завдання винищити большевизм. Кореспондент завважав, що Аврамів говорив по російськи з українським акцентом. Крім донських козаків живуть ще в Ню Йорку кубанські козаки, але вони тримаються окремо і не беруть участи у виборі козацького отамана. Місцевим отаманом кубанців у Ню Йорку є сот. Петро Ґулдієв. Він належав колись до армії Вранґля, а тепер є дверником мешкального будинку при 42 вул.

Свято культу традиції.

Десятиліття Товариства Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Прага, 30. травня 1935.

Святочною Академією і виставою експонатів українці у Празі святкують ювилей найбільш улюбленого свого Товариства. Минуло десять років з того часу, коли наші емігранти, б. військовики, дали почин до заснування цієї культурної установи, де найшлиб приміщення святі для кожного українця памятки наших визвольних змагань.

Ще перед визначеною годиною з усіх кінців Праги і з провінції починають сходитися українці до великої університетської салі на Береговій вулиці. Перед дверима салі — черга. Представники організацій передають секретаріятові свої привіти та складають скромну лепту — ювилейний дар Т-ву на Український Дім у Празі. Одні намагаються не відстати від других. Бідне з бідних товариств Мистецька Студія цим разом веде перед: складає свій дар у сумі 300 чк.

Саля прикрашена мистецькими плякатами з закликами до дальшої жертвенности. Ці заклики відносяться не тільки до присутніх, які в міру своїх сил уже виконали свій національний обовязок, але й до всього культурного та організованого громадянства, що, як видно з масових привітів, бере участь у цьому святі.

Святочну академію відкрив голова Т-ва **академік С. Смаль-Стоцький,** промовою, в якій вясував історичний розвиток боротьби українського народу за його життеві права, починаючи з княжої доби аж до кінця світової війни, колито повстала наша держава...

Щоб остання наша визвольна боротьба не пішла на марно, щоб залишила слід у душах українців, повстав у Празі Музей ВБУ. „Перший раз — казав проф. С. Смаль-Стоцький — українська думка дозріла до такої культурности, що обеднала усе наше громадянство. Музей, де бережеться памятки наших визвольних змагань, є запорукою нашої волі. Де традиція завмирає, там заникає і культура. Нашою традицією є Музей. Без музею наші культурні цінности затрачуються, або їх привласнюють собі чужинці та обертають їх у свідоцтво некультурности тої нації, яка їх витворила..."

Далі проф. С. Смаль-Стоцький привітав присутніх гостей-чужинців і представників українського громадянства, як і всіх українців на рідних землях і на еміграції, закликаючи його допомогти Т-ву довершити велике діло — будову Українського Дому в Празі.

Секретар Т-ва **проф. Сірополко** подав коротку історію розвитку Т-ва за 10 літ, при чім зазначив, що Т-во **Музей ВБУ. є установою культурно-науковою і понадпартійною.** За час свого істнування Т-во мало досить клопотів матеріяльного характеру аж поки не прийшов зі своєю допомогою на утримання Музею меценат і патріот **п. К. Лисюк** з Америки. Впродовж останніх пяти років п. К. Лисюк покриває видатки за приміщення Музею, що досі дало близько 50.000 чк.

Заст. голови Т-ва **проф. А. Яковлів** здав звіт про збіркову акцію на будову Українського Дому. Він підкреслив, в якій мірі причинився до збільшення збірок і популяризації самої акції визначний український діяч і патріот п. **Я. Макогін. У збірці приймає участь усе наше громадянство:** старі і молодь, а навіть і діти; заможніші і ті, що перебувають на громадській опіці; пожертви впливають до каси грішми і натурою — позичка праці, барильце меду з Закарпаття... Парцелю під будову Т-во вже має.

Збіркова акція почалася 2. X. 1932. До кінця того року вплинуло 39 пожертв на суму 2.983.20 чк. 1933 р. 395 пожертв на суму 23.452.70 чк. 1934 р. пожертв на суму 63.360.86 чк. і за неповних пять місяців 1935 р. пожертв 452 на суму 46.460.03 чк. Коли до цього додати пожертву п. Я. Макогона 1200 ам. дол. (26.731 чк.) та відсотки, то досі **1828 жертводавців** пожертвувало суму 166.260.69 чк. Зголошених зобовязань Т-во має на суму 22.560 чк. Таким чином загальний стан виносить **188.820.69 чк.** (ок. 38.000 зол.)

Директор Музею **проф. Д. Антонович** подав короткий огляд тих цінних збірок, які хороняться в Музеї з таких відділів: військового, політичного, мистецького, культурного, пресового і т. д. Самих газетних назв Музей має 1277, які охоплюють українську пресу усіх континентів. Музей не користувався чужою допомогою. Живе і розвивається завдяки жертвенності українського громадянства. А через те — говорив проф. Д. Антонович — **Музей є ділом і власністю усього українського народу.**

Золоту і срібну книжку членів-жертводавців відчитав скарбник Т-ва **Є. Вировий.** Тут поруч себе записані наші чільніші громадяни-жертводавці з усього світа. Перше місце займає европейська еміграція, а відтак — Америка, Канада, Галичина, Буковина, Закарпаття, Далекий Схід, Аргентина, Бразилія, Палестина тощо.

З браку часу не відчитувано привітів. Їх наспіло стільки, що для їх прочитання й днини мабуть булоб мало. Секретар проф. С. Сірополко відчитав тільки список, від кого вони наспіли і з яким датком на ювилейний дар. Датки були різні: від кількох корон почавши, кінчаючи телеграфічним переказом з Америки на суму 155 ам. дол.

Після Академії відбулося урочисте відкриття вистави Музею ВБУ. Виставлена розмірно невеличка скількість експонатів з відділів військового, дипльоматичного, мистецького тощо. Влаштована вона з великим смаком і любовю. Публика, яка вщерть заповнила салю, почуває себе неначе на молитві у храмі. Пливуть солодко-болячі спогади. Не один виставлений предмет — цеж частина душі глядача...

На знак того, що в Мистецько-Промисловому Музею, який міститься напроти парляменту, відбувається українська вистава, коло будинку повівають жовто-блакитні барви.

Д. М-ч.

Засідання сойму.

ВАРШАВА, 3. 6. ПАТ. Маршал сойму д-р Світальський визначив пленарне засідання сойму на 6. червня ц. р. в год. 16-ій.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Подорож короля Карла з великим воєводою Михайлом до Бесарабії відбулася, як пише румунська преса, в атмосфері великого ентузіязму населення. На стації Ноуа Соуліца десятки тисяч селян витало короля. Села, через які переїздив король прикрасили квітами і нац. прапорами. В багатьох місцевостях були тріюмфальні брами.

— Німецький посол у Боготі (в Колюмбії) впав жертвою нападу бандитів в околицях Боготи. Посла тяжко ранили, але його життю не загрожує небезпека. Уряд Колюмбії висловив послові спочування. Бандитів зловили.

— В околицях Ленінграду здовж фінляндського, естонського й лотиського кордону устійнили пограничну смугу, що місцями входить на 70 км. у глиб краю. Дістатись у ту полосу можна тільки за спеціяльними перепустками.

Ревізії й арешти в Равщині.

Дня 21. V. постерунок поліції в Гійчу перевів у неприсутнього дома секретара кружка „Рідної Школи" *Притули Василя* ревізію. Підчас ревізії забрали у нього всі обіжники Повітового Кружка „Рідної Школи" і Філії Т-ва „Просвіта" та журнал „Шлях Нації". Тогож дня арештували Притулу на дорозі, як він вертався з Рави Руської до дому і відставили його до судових арештів у Раві Руській. Звідти по переведених доходженнях прокуратор звільнив Притулу і він дня 31. V. вийшов на волю. Поліція закидала Притулі, що він, переходячи дорогою в Гійчу в часі урочистости з приводу похорону марш. Пілсудського, нібито плюнув у сторону портрету маршала, який висів на шкільнім будинку (5 м. від землі). Це нібито зауважила 8-літня дівчина, донька постерункового Папіжа.

Дня 25. V. арештувала равська поліція на двірці в Раві Руській студ. *Возняка Володимира,* як він вертався від знайомих з Ульгівка. По двогодинному переслуханні на поліції в Раві Руській Возняк вийшов на волю.

В середу 29. V. вернувся з Берези Картуської м-р *Петришин Володимир,* канд. адв. з Угнова, вивезений туди ще 17. VII. 1934.

Повіт Рудки у світлі статистики.

На підставі загального перепису населення з 9. XII. 1931.

Поверхня повіту — 669.9 км. Всього населення 79.170, мужчин 38.129, жінок 41.041, на 1 км² живе 118.2 осіб. Міських ґмін (волостей) 2, сільських волостей 6, громад сільських 68, місцевостей 189 (на 1 км² 28.2 місцевостей).

Віроісповідна статистика повіту Рудки виглядає так: у містах на 9.263 мешканців римокатоликів — 2.519, *греко-католиків — 2.381,* мойсеєвого віроісп. 4347, інших — 13. Як польську рідну мову подало (у містах) 3.510 осіб, *українську — 1.832, „руску" 214,* жидівську — 3.659, іншу — 3.

Село: загалом 69.907 людей. З того римо-католиків — 25.155, *греко-католиків — 43.361,* мойсеєвого віроісп. 1.049, інших 274. За польською мовою заявилось 34.907 осіб, *українською 23.417 „рускою" 10.763,* жидівською 588, іншою 28.

Як бачимо, згідно з віроісповідною статистикою українців (греко-католиків) є у пов. Рудки 45.742 осіб. Тимчасом українську мову, як свою рідну признало ледви 25.249 осіб, а коли додамо до цього й „руску", то — 36.454 осіб. 9.288 греко-католиків зараховує статистика до польської національности!...

Свято Шевченка в Лодзі.

Лодзь, 27. травня.

Шевченківські роковини, злучені з академією в 9-і роковини трагічної смерти бл. п. Симона Петлюри, відсвяткувала українська кольонія в Лодзі дня 26. м. м. Після відспівання „Заповіту" виголосив промову-реферат на тему „Вага Т. Шевченка для України" інж. Михайло Гнідець. Хор під умілою батутою п. Мих. Яроцького відспівав Роздольського „Сонце заходить" та Лисенка „Туман хвилями", після чого проф. Степан Стеців віддеклямував вірш Шевченка „До мертвих і живих". Арію султана з опери „Запорожець за Дунаєм" Артемовського з великою умілістю та бадьорістю відспівав п. О. Мельників. Заслуговують ще на увагу деклямації: О. Кромодра „До Основяненка", маленької 7-літньої К. Солишко „Іван Підкова" та „Вечір" і Н. Дашкевичівної „Поклін Тарасові". Першу частину програми закінчив хор відспіванням Нижанківського „Гуляли, гуляли".

В другій частині, присвяченій бл. п. гол. отаманові С. Петлюрі, довший реферат виголосив ґен. П. Шандрук, що приїхав на свято спеціяльно з Варшави. По відіграні п. Єзерським на фортепіяні „Жалібного маршу" Шопена відспівав хор „Вкраїно мати" Стеценка. П. І. Немоловський відспівав Заремби „Минають дні". Свято закінчено отсими хоровими точками: Стеценка „Ой, бурлака молоденький", Недільського „Засяло сонце золоте", Нижанкського „Закувала та сива зазуля" й гимну „Ще не вмерла Україна".

До піднесення урочистости дуже причинилася знана артистка з трупи Садовського п. Лебедіва-Валінська своїм богатим репертуаром, що, на жаль, не був точно поміщений у програмках. На фортепіяні акомпаніював проф. Єзерський.

У великій салі Співацького Товариства обєдналися в цьому дні численні наші заточенці, еміґранти з Великої України та українці-вояки, що відбувають свою службу в лодзькім ґарнізоні. Серед чужих гостей переважали німці, які були дуже задоволені.

Свято зробило на всіх добре враження своєю підготовленістю навіть у подробицях.

Вислід виборів на париських передмістях.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. У висліді другого голосування до ґенеральних рад на передмістях Парижа комуністи матимуть назагал 29 мандатів. Соціялісти втратили одинокий свій мандат. З уваги на те ґенеральна рада деп. Секвани матиме правдоподібно більшість з представників „спільного фронту", а міська рада Парижа затримає національну більшість.

Памяти великого рідношкільника

В другі роковини смерти Іллі Кокорудза.

В суботу, 1. червня 1935 р. заповнився по береги архикатедральний святоюрський собор у Львові молодю враз із учительством всіх шкіл Рідної Школи, представниками Головної Управи Р. Ш., Управи фундації Р. Ш. ім. І. і І. Кокорудзів, українських культурних і економічних товариств, представниками Старшин Кружків Р. Ш., учительського збору й молоді української академічної гімназії, батьків і громадянства, щоби віддати пошану памяті великого рідношкільника, яким був пок. Ілля Кокорудз.

Поминальне Богослуження відправив **о. мітрат Базюк.** До панахиди стануди **о. мітр. Базюк, о. Громницький, о. Горчинський, о. Каштанюк й о. Василів.** У часі Служби Божої та панахиди прегарно співав хор жіночої гімназії Р. Ш. ім. І. і І. Кокорудзів під проводом проф. Іляріона Гриневецького.

Масова участь українського громадянства з усіх верстов суспільности, була не конвенціональна, але випливала з глибокого почуття і внутрішньої потреби. Вона була наглядним доказом тої пошани і вдячної памяти, на яку заслужив собі Покійний.

Бо пок. Ілля Кокорудз як довголітній керманич рідношкільного корабля відзначався прикметами, якими повинна відзначатися людина на такому високому й відповідальному суспільному становищі. З широким знанням, з великим життевим досвідом і почуттям громадянської відповідальности, непохитний в засадничих справах національного виховання і там, де йшло про права, честь та престіж української нації, а при цьому все зрівноважений і вирозумілий. Ілля Кокорудз здобув признання й пошану в усіх верствах української суспільности без огляду на всілякі їхні ідеольогічні світогляди та політичні ріжниці.

І ще одна велика та рідка прикмета, якою відзначався цей довголітний керманич Р. Ш.: Ілля Кокорудз мав непохитну віру в високе післанництво Рідної Школи, віру в успіхи її праці і ніколи не зражувався хочаб і найтяжчими труднощами. Ніколи не попадав у депресію, не зневірювався у високе післанництво Рідної Школи, з ніяких позицій не уступав, а навпаки постійно поширював терен рідношкільної діяльности і здобував нові ділянки. Словом, високо і твердо держав рідношкільний прапор.

Ілля Кокорудз вірив твердо, що найпевніший шлях до кращої долі української нації іде через Рідну Школу і тому для неї віддав усе, що міг і таким чином зготував собі вічний памятник грядучих українських поколінь.

Боротьба з повстанцями.

БАҐДАД, 3. 6. ПАТ. Наслідком летунського бомбардування піддалася остання твердиня в долині середущого Евфрата, місто Сух-Еш-Шуюх. Відступаючі повстанці знищили греблю на Евфраті, тому околиця перемінилася в одно велике озеро.

Жертви повені.

ОКСФОРД (Небраска), 3. 6. ПАТ. Жертвою останнього виливу рік і повені в 6-ох західних стейтах згинуло 124 людей. В цьому в стейті Небраска 86, в Кольорейдо 19 осіб.

Чи буде перемиря між Болівією і Параґваєм.

БУЕНОС АЙРЕС, 3. 6. ПАТ. Болівія погодилася на пропозицію так зв. медіяційної ґрупи щодо перемиря у спорі за Ґран-Чако. Остаточна відповідь Параґваю покищо невідома.

АСУНСІОН, 3. 6. Пресове бюро повідомляє, що Параґвай погоджується заперестати воєнні ділання під умовиною, що зараз зачнуть переговорювати про всі питання щодо Ґран-Чако. На кінці комунікат вказує, що уряд військо і нарід є однодушно рішені не уступити Болівії на дипльоматичній дорозі нічого, що здобули кровю у боротьбі.

Чи Італія порозумілася з Німеччиною.

В міжнародній політиці зайшов знаменний зворот. Мусоліні не спішиться вже заключити мілуканський договір і переговорює з Німеччиною. Хоч офіційно заперечують, всеж кружляє в політичних колах поголоска, що Берлін і Рим порозумілися щодо нац.-соціялістичного режіму у Відні на випадок гітлерівського пучу. Канц. Шушніґ на випадок пучу не може сподіватися нічиєї помочі. Водночас Мусоліні розпочав кольоніяльну експанзію. Приготовив 400-тисячну армію та хоче вести кольоніяльну війну аж до повного розвалу Абісинії. Пертінакс в „Еко де Парі" так характеризує теперішню політику Німеччини: 1) присилувати Францію до невтральности на випадок німецько-російського конфлікту, 2) мати вільну руку в розвязці австрійського питання на випадок гітлерівського пучу, 3) спаралізувати акцію проти партії Генляйна в Ч. С. Р.

ГЕРМАН ШТЕР. 10

ҐОНТАР.

Поважною ходою вийшов старий ґонтар з кімнати.

— Що ти на це, Іване?

— Га-га.

— Ну!

— Гм, гм.

— Баба з тебе, щоб ти знав.

— А ти?

В цей спосіб боролися Ульріх і його жінка зі збентеженням, що обхопило їх по спокійній, різкій розмові старого. Потім пішли мовчки, кожне до своєї роботи.

Пройшла може година, як Ульріх враз перервав своє зайняття:

— Чуєш, — заговорив він до жінки, дотикаючись її плечей, — мені здається, що старий збожеволів.

— Ах, щоб це була правда і щоб то було таке божевілля, що він скоро здохне. Але де там, він не з таких-то. Ми обходимося з ним надто по доброму. — докінчила зажурено.

Почали далі щось робити, але були прибиті.

•

Люди, що живуть у високих горах, провадять важку гру, управляючи свої поля. Весною нищать засів нічні приморозки, то знову зима находить за скоро, або за пізно. А навіть і тоді, як урожай добрий і збіжжя стоїть уже в копах, надлітають зливи, такі часті в горах.

Тоді одиноким виходом з тої біди є голод або гроші.

Тому в тих самітних хатках, положених так близько неба, люди плачуть цілими тижнями за одною шісткою. Як дитина, що йде до крамниці купити цикорії, виховзнеться з ручки одна сотик і заховається між камінням, що не відшукаєш його ніколи, то бють її немилосерно і батько і мати, а рідня дивиться на неї довший час кривим оком, начеб тяжіло на ній тавро.

А всетаки згубили тут раз в одній родині цілий карбованець. Усі мешканці гори говорили про це „нещастя". Батько тої родини смертельно занедужав і хоч вправді по кількох тижнях піднявся з постелі, то був цілком зломаний. Його обгорнуло таке пригноблення, як по втраті чогось, чого вже ніколи більше не набуде. Майже завжди мовчав, а як відізвався, то були це лиш жалісні зітхання: „Ах, ну так, так!" — „Ну ну." — „Боженьку-ж мій любий!" — „Господи, Господи!"

Тільки тоді, як розмова велася про загублений карбованець, змінялось ціле його єство.

Чекав на те, щоб могти про нього говорити, все інше не існувало для нього.

Тоді отрясався зі свого отупіння: його очі починали блистіти, витягав руки і ставав туго по середині кімнати та зачинав оповідати про свій перестрах, як запримітив, що згубив карбованця. При дальшім оповіданні заломлювався в собі знову й бурмотів уже лише непотішно про свою згубу, що ніколи не вернеться.

Тут звичайно врівав, брав тремтячою рукою свою люльку зі стола, що вже погасла й ішов до дому глибоко зворушений.

Аж Господь змилосердився над його недолею.

Одного разу заблукав якийсь мандрівник у лісі і той бідолаха вивів його на дорогу. Мандрівник, багатий пан, не маючи дрібних, дав провідникові карбованця.

Затремтів цілим тілом з несподіваного щастя, але перечекав у лісі аж до ночі й щойно тоді прийшов тихенько на пальцях до хати. Тут сів мовчки на лаву, а його душа, вирвана з безодні, не відважилася довгий час навіть ворухнутися.

Переконавшися докладно, що всі діти сплять, згасив світло і приклинчив здивовану жінку та казав їй діткнутися своєї долоні, де був карбованець.

— Карбованець?! — видогнала вона в щасливому збентеженні.

— Правдивий... срібний... карбованець, жінко! — жінко!! Діткнися! Ах, Господи, Господи! —відповів пошепки в захопленні.

На другий день рано найшли його мертвого у постелі. На його лиці грав усміх щастя, а закостеніла рука тримала сильно карбованець.

Помер з надміру щастя.

Ця жалюгідна людина була батьком Параньки. Вона оділичила по нім його гарячу любов до грошей. Однак не мала його спокійної вдачі і те, що було в нього лише слабістю, стало в неї пристрастю, посуненою до скупарства. Її скупарство було гостре, мов ніж, і кололо, як терня. Безнастанно кричала верескливо, начеб окружали її все злодії, яких лише криком можна сполошити.

А тепер вона мала стати матірю.

Цей стан, що так глибоко впливає завжди на єство жінки, робив її ще більше дикою, ще скупішою і безоглянішою.

Її чоловік, якому природа поскупила сильної будови тіла, підпорядковувався її волі.

Він пересувався обережно та тихо мов гусільниця й усюди кидав солодкі погляди, що чатували на добичу.

А коли його безсиле тіло надто вже впадало в тихе здовілля, тоді голосний верек його жінки, мов удар тростини, побуджував наново його кволу нахланність. Тоді повставали пляни та рішення, що тихо й холодно ворушилися в його душі, мов тіла голодних галок. *(Д. б.)*

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

Народини танку і його розвиток.

Заходом Т-ва „Українська Захоронка у Львові“ відбувся в суботу 1. ц. м. у салі „Бесіди“ у Львові відчит п. *Марії Пастернакової* на тему: *„Народини танку і його розвій у перспективі віків“.*

Прелеґентка подала історію розвитку танку від тих прадавних часів, у яких людина ще говорити не вміла, а свої почування висказувала рухами тіла та криком. Підкреслила велике значіння релігійної хореографії у всіх народів Сходу, високий мистецький рівень грецьких танків та найбільше уваги присвятила сценічним танкам, т. зв. балетові. Ілюструючи свій відчит прегарними світлинами, пояснювала прелеґентка ріжницю між клясичним балетом, що опирається на абсолютній руховій дисципліні та незрівнаній техніці ніг, і балетом новочасним, що має уду-ховлене обличчя та у спосіб субєктивно-експресіоністичний висловлює почування й відкриває внутрішнє життя танечниці.

У світляній ревії (65 образків) поруч світової слави мистців танку пересунулися на екрані і наші молоді танечниці, чим дали доказ, що й ця ділянка мистецтва має у нас невелику, одначе вже гадійну репрезентацію.

У певності та добрій дикції, з якою прелеґентка виголосила свій відчит, та фахово пояснювала усі світлини, пізнати, що у цей предмет вложила вона багато основної праці та вповні його опанувує.

На салі переважала молодь, хоча незвичайна та у нас зовсім нова тема відчиту зацікавила й кількох поважних наших громадян, яких ми бачили у перших рядах. *Ла.*

Німецькі знавці у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 3. 6. ПАТ. Сер Джон Саймон прийме завтра в год. 10. рано німецьких знавців у м-стві закорд. справ. Здається, що теперішній міністер буде тільки при початку розмов, які йтимуть між знавцями. Нині пополудні фон Рібентроп відвідав прем. Мекдональда, мін. Саймона та першого льорда адміраліції.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. Льондонський кореспондент Аг. Аваса повідомляє, що тамошні урядові кола далі запевняють, що завтрішні розмови в морських справах матимуть чисто технічний характер. Одначе неймовірним є, щоб у тих розмовах не заторкнули справи ґльобальної тонажі.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 3-4

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 20-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 73-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 3-30

— **Зїзд товаришів абітурієнтів** перемиської української ґімназії з року 1905 відбудеться в Перемишлі у четвер 20. червня 1935 р. (лат. Боже Тіло). Зїзд розпічнеться Службою Божою в год. 8-ій рано (дня 20. 6.) в катедральній церкві. Зголошення перед зїздом прошу присилати під адресою: Константин Котис у Перемишлі, вул. Владича 19. 1657 1—3

— **Вечір камерної музики** відбудеться в середу 5. ц. м. в год. 19.30 веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Виконавцями є елеви кляси камерної музики проф. П. Пшенички: Лідія Шпитковська, Богдан Перфецький, фортепян, Володимир Цісик, Лев Гуменний, скрипка, Роман Согор, віоля, Орест Березовський, віольончеля. В програмі: Моцарт: тріо Ес-дур Оп. 14 ч. 2. Шуберт: Квартет Д-моль (Смерть і дівчина) і Дворжак: Квінтет А-дур Оп. 8. Дохід з розпродажі програмок призначений для незаможних елевів Вищого Муз. Інст. ім. Лисенка у Львові. 1—2

— **Вже тепер зарезервуйте собі побут в Черчі.** В пансіоні „Надія“ найдете спокій, дієтичний харч, дбайливу обслугу. Інформації: Львів, Льва Сапіги 67, цукорня „Добротка“, або: „Надія“. Черче, почта Рогатин. 1589

— **Засідання У. П. Р.** відбудеться в середу 5. 6. ц. р. в Народній Канцелярії у Львові. Приявність членів конечна. — **У. П. Р.**

— **Позір Личаків!** На доживлювання вбогої дітвори влаштовує батьківський кружок при школі ім. кн. Льва (вул. Крупярська ч. 15) в середу 5. червня в год. 7. веч. **чайний вечір** при ласкавій співучасти Вп. п. Савойкової Люби, п. Олі Сімко, Петра Буднева і інших. В програмі багато милих несподіванок. Побажана численна участь громадянства.

— **Франція у Львові.** Д-р Ю. Студинський поділиться своїми враженнями з побуту у Франції у вівторок, дня 4. червня в год. 6. веч. на чергових сходинах кружка Союзу Українок на Личакові (вул. Крупярська 15). Гостям раді. Вступ вільний.

— **Недуга Вас. Стефаника.** До Львова приїхав наш письменник Василь Стефаник, щоби засягнути лікарської поради в справі своєї недуги.

— **Дипльомовий іспит на учителів народніх шкіл** зложили в держ. учит. семинарії в Тернополі: Безкоровайний Григорій, Годовський Теодор, Завадівський Осип, Жолинський Павло, Люшняк Василь, Проць Михайло, Стефанів Осип, Стойко Роман, Шеґедин Мирослав, Шкільнюк Т., Шумило Олександер.

— **Шевченківське свято в Берліні.** Українська Громада в Німеччині влаштовує 13. ц. м. в салі Бетовена в Берліні (В. 9, Кетенерштр. 32) свято в память Т. Шевченка. В програму входять продукції мужеського хору, сольоспіви тенора Кл. Андрієнка, фортепянова гра п. Любки Колесси, деклямація німецького перекладу й тріо Бетовена на фортепян, скрипку й віольончелю. Початок в год. 20.

— **Панахида по бл. п. С. Петлюрі в Празі** відбулася у православнім храмі чсл. православної церкви 25. V. Серед значного числа громадян були представники всіх угрупувань української еміґрації в Празі. Співав церковний хор під дириґуванням п. Россінович-Щуровської. На бібліотеку ім. Петлюри в Парижі зібрано кч. 233.25.

— **Праська радіостація** 30. V. передавала реферат п. П. Кршічки на тему „Весна в слявянській народній поезії“. В рефераті між іншим згадано і про українські коляди, щедрівки й веснянки та народні звичаї святкування весни. Хор під дириґуванням п. Россіневич-Щуровської виконав як ілюстрацію до реферату низку українських пісень „Ой на горонці“ і „Зпід гір, зпід долин“ Стеценка, „Ой, черчику“ — ар. Леонтовича, „Ягіл-Ягілочка“, „Царівна“ і „Перепілка“ — ар. Кошиця.

— **Будова доріг у Львові.** Технічний виділ львівського маґістрату приступає на днях до перебудови поверхні вулиць: Томіцького (давня горішня Коперника), горішної Стрийської та Янівської (від цвинтаря до рогачки). Крім того передбачена перебудова вулиці Коперника. При всіх тих роботах буде занятих кількасот робітників.

— **Ціни трамваєвих білетів будуть знижені.** З днем 25. червня а найпізніше з 1. липня обовязуватимуть у Львові нові тарифи за їзду у трамваях. Заведуть т. зв. відтинкові білети в ціні 15 сот., які уповажнюватимуть переїхати 4 перестанки не вчисляючи умовних перестанків. Дальші пільги заведуть т. зв. 10-разовими білетами. Досі такі білети були важні тільки два тижні, тепер їх важність продовжать на 1 місяць. Місячні карти на 60 їзд дотепер важні були тільки два рази в день, тепер карта важна на 60 їзд буде мати важність 60 білетів. Діти до трьох літ їдуть трамваєм безплатно, діти від 3—7 літ платять 10 сот. за білет, а не як досі повну ціну. Пільги ухвалив маґістрат на вчорашньому засіданні.

— **В справі „Защити Землі“** (див. „Діло“, ч. 138 і 142) запав присуд у суботу 1. ц. м. в ночі. На основі того присуду засуджено б. директора „З. З.“ Якова Солука на один рік вязниці і б. дир. „З. З.“ Йосифа Шайовича на пів року вязниці. На підставі амнестії суд дарував Солукові і Шайовичеві по пів року, а решту (6 місяців) припинив Солукові на 4 роки. Третього обвинуваченого п. Миколу Островського, б. касієра „З. З.“, суд увільнив від вини і кари.

— **Львівська хроніка.** Наслідком ліквідації міських автобусів, які не оплачувалися, міська управа зредукувала 38 службовців. — У 30 жидівських купців сконфісковано шість вагонів неоподаткованого цукру. Наложено на них кару 150.000 зол. — До головного шпиталю привезено служницю з вул. Кордецького, Катерину Свинчак, що з причини нещасливої любови напилася сільного квасу. — У маґістоацькому чиншовому домі при вул. Білінських повісився 26-літній касієр митної аґенції на голдвірці Іван Вальтер. Причина самогубства нервовий розстрій.

— **Краєва хроніка.** На лінії Краків-Львів придержано в особовому потязі кільканацятьлітнього хлопця, що відтинав ремінні пояси від вікон і продавав по 20 сот. за штуку. — Багатий колись купець із Перегінська Юда Дрімер утратив усе майно. З розпуки підпалив свою хату. Дрімера арештували. — У громадському арешті в Товмачику повісився на шнурівці від черевиків 21-літній Микола Лисанюк, якого були арештували за крадіж збіжа. — Управа міста Турки в найближчому часі починає будувати народню середню школу.

— **Демонстрація проти епископа.** На вістку про приїзд епископа Лозінського зі Келець на лікування до Трускавця зорґанізували польські комбатанти велику демонстрацію. Кількасот осіб з Трускавця, Борислава і Дрогобича рушило походом крізь місто і задержались перед будинком лікувальної управи, вислали делеґацію з домаганням, щоб кс. біскупа Лозінського викинути з Трускавця. Одночасно на мурах Дрогобича, Борислава і Трускавця появились клепсидри, що повідомляють про моральну смерть цього біскупа. Все те є з відомим його становищем супроти смерти марш. Пілсудського.

— **Спілка душогубів перед судом.** Перед судом присяглих у Станиславові відбулась розправа проти родини Лучовів, що вбили 23-літного сина, щоби захопити його маєток. На основі вердикту лави присяглих засуджено Івана Лучова на кару смерти, його жінку на 9 літ вязниці, а братів Чоліїв, що піднялись спрятати свою жертву зі світа, по 5 літ вязниці.

— **З Польщі.** В лодзькому суді злодій Мечислав Пшевозняк у приступі скажености кинувся на суддю, так що сторожа мусіла його звязати й зробити йому інекцію задля втихомирення. — За урядовцем Кредитового банку в Ґнезні Стельтером розписано стежні листи у звязку з дефравдацією 20.000 зол. — В Пабяніцах арештовано начальника залізничої стації, Ст. Вестерського за зловживання. — В Старогарді на Поморі кат Бравн виконав 1. ц. м. екзекуцію на Вісневськім, якого засуджено на смерть за грабункове душогубство. — При будові виробництва телеграфічних і телефонічних апаратів у Грохові стверджено зловживання на 328.000 зол. на шкоду державного скарбу.

— **Німецькі студенти в Польщі.** До Кракова приїхала делеґація німецьких студентів вищої технічної школи в Шарльотенбурзі, числом 18 осіб. Гості зложили вінок на домовині Пілсудського на Вавелі, причому один студент виголосив коротку промову. Опісля звідали місто і саліни у Величці. Прогулька побуде в Польщі 14 днів, причому звідає Львів, Варшаву, Лодзь, Торунь, Гдиню і Данціґ.

— **Таємниця російських урядів.** При земельних роботах під будову при вул. Налевкі у Варшаві робітники знайшли у глибині півтора метрів багато людських кістяків. Про находку повідомлено владу, яка звеліла зберегти кости. Викопано кількадесять кістяків. Стверджено, що перед війною находилися в цьому місці ріжні російські уряди. Крім того знайшли кругле бетонове обмурування 2 метри завширшки. Нема сумніву, що кістяки це останні познаки якихсь таємних містерій, що сталися колись в цьому місці.

— **Проти дичіння молоді в Совітах.** Рада народніх комісарів видала декрет у справі дітей, що дичіють у Совітах масово без ніякої опіки. Декрет загострює відповідальність родичів і опікунів за проступки малолітних. Дітей, позбавлених домової опіки, влада буде приміщувати на їхній кошт у державних виховних заведеннях. Крім того заборонено для молоді всякі фільми і видавництва з кримінальістики.

— **Жертви землетрусу в Белюджистані.** З останніми неофіціяльними обчисленнями на цілому терені Белюджистану згинуло від землетрусу 40.000 гіндусів, з того в самому Кветі 25.000 осіб. Багато трупів уже поховано або спалено. Тисячі ранених, що находилися під звалищами, згинули від води, яка добувася із земних щілин і западин.

— **Ріжні вістки.** В місцевости Маврер під Віднем самохід зударився з трамваєм, причому згинуло 5 осіб, а 4 є ранених. — Совітський

аероплян „Сибір" з Охоцка дістався в бурю і затонув з залогою 21 осіб. — На Волзі біля Ярослава перевернулася пасажирська моторова лодка, причому втопилось кільканацять осіб. — Папа Пій XI. святкував 31. травня ц. р. 78-і роковини своїх уродин.

— **Велика людська мандрівка** відбувається вздовж західних берегів Зл. Держав. Десятки тисяч фермерів з родинами переселюються з західних і південно-західніх стейтів, які засипав останніми часами пісковий буревій і перемінив на пустиню. Всі вони дістали від уряду нові кольонізаційні терени на півночі здовж берегів ріки Мантанука в Алясці. Кожна родина дістає від уряду матеріяльовий кредит на суму 3.000 долярів, яку мають звернути, коли відповідно загосподаряться. Кожній родині призначено 20 гектарів. Досі осіло в долині Мантанука поверх 8.000 родин, а має осісти поверх 30.000 родин.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 30. V. ц. р. відпровадило громадянство Рави Руської на вічний спочинок тихого, доброго і щирого громадянина, бл. п. **Теодора Паньковича**, вислуженого начальника скарбової каси і довголітнього члена усіх наших установ у Раві Руській. На вістку про смерть Покійного на всіх установах у Раві Руській вивішено чорні прапори і по цілому місті розліплено клепсидри усіх установ. У похороні взяло участь 7 священиків, представники всіх культурно-освітніх і економічних установ з вінками, дітвора місцевої захоронки „Р. Ш." та все місцеве й доокружне міщанство. Над могилою прощав Покійного від парохії о. д-р Ф. Масляник, від товариства д-р Кунців Іван, від установ і громадянства декан Михайло Дороцький.

Теодор Панькевич уродився 1. V. 1859 р. в Шклерові коло Яричова в селянській родині. По скінченні народньої школи у Львові записався до академічної гімназії у Львові. Там покінчив 7 клясу і як ученик 7. кляси зголосився до війська. По відбутті 3-літньої військової служби пробував студіювати ветеринарію, але тому, що той стан йому не подобався, покинув його і зголосився на практику до скарбового уряду в Раві Руській. Там працював до 1929 р.

Мало у равському повіті є між старшим громадянством таких, яким був Покійний. Нема установи, у якій Покійний не був би членом, і то не паперовим, але дійсним. Навіть тоді, коли вже хороба не дозволила йому встати з ліжка і він не міг особисто позаплачувати членських вкладок на 1935 рік, він через тих громадян, які відвідували його, просив, щоби поодинокі скарбники товариств зголошувалися по належні членські вкладки, щоби в цей спосіб сповнити і перед смертю свій національний обовязок. Не було також випадку, щоб він відмовився колись від грошевого датку на культурно-освітні чи кооперативні цілі. В останніх роках свого життя працював в „Українській Торговлі" як член її Дирекції та в Повітовому Кружку „Рідної Школи" як скарбник. Був довголітнім передплатником усіх видань Т-ва „Просвіта" і щоденника „Діло". Був це дійсно приклад тихого робітника, патріота і громадянина. Повний великих надій, ніколи не заломлювався і ніколи не скидав відповідальности з себе. Умів жити і хотів жити і працювати для свого народу. За це від українського громадянства нехай буде Йому Вічна Память!

Микола Загульський, член Повітового Народнього Комітету в Золочеві, помер дня 30. травня в Розважі, золочівського повіту в 73 році життя. Покійний був від своїх наймолодших літ чільним членом нашої партійної організації і всіх культурних установ та клав підвалини під поширення української політичної, освітньої, господарської і культурної організації Золочівщини. Своє рідне село поставив на рівень зразкової зорганізованости, а беручи участь у всіх повітових організаціях світив прикладом праці й патріотизму для цілого повіту. Покійний був першим і останнім виборним послом Золочівщини у часах ЗУНР., а опісля членом Повітового Народнього Комітету від часу заснування УНДО. Кандидував до сойму в 1928 році та до сенату в 1930 році. Похорони цього чільного і зразкового громадянина відбулися в Розважі дня 1. червня. Крім великого числа селян з околиці взяло участь у похоронах 6 священиків та 7 представників усіх наших організацій та установ із Золочева, в яких Покійний працював, хор з Білого Каменя й орхестра. Прощальні слова над домовиною виголосили о. Дацько, місцевий парох, о. Давидович із Закомаря, д-р Ваньо і проф. Мартинюк із Золочева. В. Й. П.

З дороги життя.

Сьогоднішні діти.

Пятилітній Сяхо, син кравця, що живе в сутеринах, був для нашої камяниці жайворонком, соловієм, косом, сорокою, катаринкою, грамофоном і радієвим голосником.

Цілий день було його чути на сходах, у вхоловій клітці, на подвірю, в огородці та на вулиці.

Співав, говорив, викрикував, вичиняв монольоги й діяльоги, а нераз перекрикував цілу громаду дітей.

Та від деякого часу Сяха не чути. В його сімї зайшла радісна подія. Бузько приніс йому сестричку. З того часу не сила хлопчика вдержати в хаті ні коло хати. Демонстраційно абсентується. Лазить з дітьми по подвірям, городах, на близькі цегольні, запускається навіть в недалекі дебри і то в товаристві дівчат-одноліток.

Стара бабуня, що приїхала зі села для виручки своїй доньці, Сяховій мамі, тільки має й роботи, що ввесь день шукає Сяха.

Після довгих днів невидання стрінув я вчора хлопчину перед камяницею.

Всалютерувався чепурно, як язловецький улан: Чесьць!

— Та що з того — начинаю по батьківськи. „Чесьць" у тебе на язиці, а до мене доходять чутки, що ти не тримаєшся хати.

Зробив великі очі.

— Волочишся, вганяєш за дівчатами. Бідна бабуня цілими днями шукає тебе.

— Ні, пposу пана — боронить ся хлопчина — то хтось наблехав. Я все є коло хати.

— Але з дівчатами — кажу поважно. — Водиш їх по цегольнях, над калабаню Нахта, навіть у дебри...

— Та де, де; то вони мене водять.

— То ще гірше — не спускаю з тону. Будуть тебе водити, а колись заведуть.

— Ну тай що? — вибалушив ще більше очі.

— Та добра не буде. Або поліцай, або коминяр тебе вхопить і мама гірко заплаче. Ти не знаєш, який тепер світ і люди. Стережися, поліцая, коминяра й... дівчат.

— Аво, я їм всім показав би...

Вхопив камінь у руку, жбурнув ним у переходячий гурт дівчат та поцілив у голову мою доньку, ученицю шестої кляси...

Тиберій Горобець.

Дописи.

БРОДИ.

Ювилейне свято „Українського Кооперативного Банку". Одною з найстарших економічних установ у Бродах є Украін-Банк, який дня 30. травня ц. р. відсвяткував 40-ліття своеї діяльности. Свято почалося в год. 9-ій рано богослуженням у церкві св. Юрія та панахидою за померших членів банку, до якої стало 13 священиків. Співав хор під диригентурою п. Е. Тиблючинського. Принагідну, дуже змістову проповідь виголосив о. Куссий Л., парох з Пониковиці Малої. У своїй проповіді згадав про 21 членів-основників, які дня 2. травня 1895 р. заложили цей банк під фірмою Повіт. Т-во Кред. „Самопоміч"; з них живуть ще о. Демчинський М., парох у Бродах, о. Гр. Кармаліта, парох у Стрілках та о. І. Давидович, парох у Бабинцях Дол. Вполудне в год. 1.30 почалася святочна академія, яку отворив голова Н. Ради д-р Жолірчук Теодор коротким вступним словом. До почесної президії ввійшли: член-основник о. М. Демчинський, посол З. Пеленський, п. Мих. Біленький, господар з Ясенова, п. С. Левицький, довголітній директор банку, п. О. Вислоцький, б. посол і господар з Гаїв Дитків. та д-р Т. Жолірчук. Відтак міш. хор Муз. Т-ва „Боян" відспівав кооперативний гимн. Велике враження та одушевлення і бурю оплесків викликало складання привітів. Привіти складали представники читалень, кооператив, кружки „Рідної Школи" і „Сільського Господаря" і всі інші установи в повіті та всі товариства з Бродів, крім Т-ва „Основа". Привіт виголосив також представник жидівського „Банку Гандльового" дир. Куттін. Опісля дир. Павлюк відчитав надіслані привіти і телеграми з центральних установ зі Львова та з краю. Найбільше оплесків зібрав привіт-телеграма Украін-Банку в Почаєві, привіти Гол. Т-ва „Просвіта", о. Ю. Дзеровича зі Львова й о. Штокалка з Кального, Маслосоюзу, Центросоюзу, Дністра й Украінбанків з краю та дві телеграми кооператорів Брідщини, які були того дня на Зборах ПСК у Золочеві. Привіт від Центробанку зі Львова надійшов щойно по святі дня 31. 5. Всіх привітів виголошено і відчитано 81; на другий день надійшло ще 6 привітів. Реферат про 40-літню діяльність банку виголосив дир. С. Левицький. Опісля посол З. Пеленський зложив привіт від РСУК. у Львові та виголосив реферат про значіння кредитової кооперації в національному господарстві. Крім цього хор Муз. Т-ва „Боян" відспівав „Зазвенімо" і „Побратався сокіл". Знаменито виведені хори під умілою диригентурою о. проф. М. Е. Осадци та фортепяновім доcтрою молодої піяністки Ст. Осадцівної захоплювали слухачів. Настрій свята був дуже поважний і всі гості розходилися з вдоволенням. Хоч це був будний день і що того дня багато кооператорів виїхало на Збори ПСК у Золочеві, саля була заповнена і то переважно селянством. При цьому слід згадати Вп. пп. Жолірчукову Марію, О. Дідиківну та п. Ст. Туркевича, які дуже гарно прибрали салю та сцену з освітленими жовто-блакитними транспарентами рр. 1895—1935, що теж зробило своє враження. Свято закінчилося в год. 4.15 попол. відспіванням національного гимну.

СПОРТ.

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ КУРС СПОРТОВОГО СОЮЗУ.

Спортовий Реферат Українського Спортового Союзу організує курс інструкторів-пропагандистів. Метою курсу приготовити кадр теоретично і практично вишколених спортових провідників, котрі моглиб опісля організувати і вести працю по клюбах у цілім краю. В тій цілі запрошено наших кращих фахівців, при чому Управа курсу робить усі старання, щоб цей перший курс інструкторів увінчався найкращими успіхами.

Програма курсу поділена на дві частини: на практичні вправи й покази і на теоретичні виклади й лекції. Вправи і виклади будуть відбуватися на площі, на одним з купелевих басенів і в салі. Цілість курсу обіймає около 70 годин праці і розложена на час від 6. до 30. червня ц. р.

Загально програма складається з таких груп викладів: 1) Історія українського тіловиховання, 2) Теорія фізичного виховання, 3) Методика спортового проруху. 4) Гігієна, психольогія і лікарський догляд. 5) Організація і праця спортових клюбів. 6) Легкоатлетика, теорія і практика. 7) Копаний мяч, теорія і практика. 8) Спортові гри, теорія і практика. 9) Наколесництво, теорія і практика. 10) Водний мяч, теорія і практика. Можливе є ще зорганізування викладів і вправ у маючинстві.

Початок курсу дня 6. червня ц. р. в год. 5. попол. у домівці Українського Спорт. Союзу.

ОКРУЖНІ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Цьогорічні окружні легко-атлетичні змагання Львівщини відбудуться в суботу 8. (попол.) і в неділю 9. червня (рано й попол.) на площі С.-Б. Буде це безперечно найбільша й найцікавіша імпреза перед Запоріжськими Ігрищами. Програма, як щороку, богата, обіймає численні мужеські й жіночі конкуренції. Між іншими вперше відбудуться мужеські гінці 4 × 1500 м. До змагань стають усі передові товариства: Стріла, Черник, У. С. С. К., Плай і Сокіл-Батько. Виставлять вони своїх найкращих змагунів, щоб випробувати їх перед Запоріжськими Ігрищами. Завдяки цьому окружні легкоатлетичні змагання Львівщини набирають цього року спеціяльного значіння й атракційности.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Каменярі — Святогор 6:2. Змагання тов.

Нові книжки й журнали.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ. Часть IV. Україна в неволі. Ілюстрації Михайла Фартуха. Львів 1935. Накладом Видавництва „Світ Дитини". Серія: Діточа бібліотека ч. 167. Стор. 96. форм. 16°. Ціна 80 сот. Замовляти в Видавництві „Світ Дитини", Львів, вул. Зіморовича ч. 3.

Театри.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.
Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. премієра „Шведський сірник".
Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти“.
АТЛЯНТИК: „Як у сьомому небі“.
ВАНДА: „Пожежа над Волгою“ і „Королева Богеми“.
ГРАЖИНА: „Азбука кохання“.
КАСІНО: „Обожана“.
КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду“, ревія „Каролина навіжена дівчина“.
КОПЕРНИК: „Катюша“ (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Римські скандали“ (Еді Кантор).
МУЗА: „Вондер Бар“.
ПАКС: „Голгофта“.
ПАЛЯС! „Капітан Коркоран“ (Власта Буріян).
ПАН: „Московські ночі“.
РАЙ: „Антко поліцмайстер“ (Дльмша).
СВІТ: „Вірли в оковах“, „Пепінка Райнгольцова“.
СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка“, ревія: „Ой, жіночки!“
СТИЛЕВЕ: „Імператриця“ (з Марлевою Дітріх) і ревія.
УТІХА: „Острів скарбів“ і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар“ (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Вівторок, 4. червня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.55 Форт. ресіталь, 19.35 „Юда Макавей“ ор. Генделя (оп., муз.), 22.10 Розр. музика. **Братислава** (298,8) 16.10 Юг. нар. пісні, 20.50 Форт. ресіталь, 21.30 Іт. арії та пісні, **Кошиці** (259,1) 21.50 Скр. ресіталь, **Прага** (470,2) 18.35 Діт. хор, 19.25 Військ. орх., 21.50 Два форт., **Париж** (1648) 20.45 Легка музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16.00 Вес. вокальна авд., 19.00 Брамсові твори, 21.00 „Лявочка в парку“ вес. кабарет, 23.00 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 17.30 Нім. кантата, **Кельн** (455,9) 14.15 Солісти, 16.000 Давня музика, 19.00 Нім. нар. танки, 21.30 Вечір нім. нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні кохання, 17.00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12.05, 23.15 Циг. музика, 17.30 Дівочий хор, 18.40 Сальон. музика, 22.20 Спів, **Мілано** (221,2) 11.30, 13.10 Легка музика, 20.55 Концерт у честь Чімароси, **Рим** (420,8) 17.15 Квінтет, 19,15 Легка музика.

Середа, 5. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Симф. концерт, 14·00 Сп. ресіталь, 17·05 Твори Фр. Кери (спів), 20·00 Година в Фали, 22·10 Оп. вечір, **Прага** (470,2) 16·30 Військ. орх., 19·40 Автокаром довкола Праги, **Париж** (1648) 12·15 Симф. концерт, 17·45 Всячина, 20·00 Радіотеатр, **Білгород** (437,3) 20·00, 22·00 Спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 18·00 Музика та спів, **Франкфурт** (251) 20·45 „Паяци“ оп. Леонкавали, **Гамбург** (331,9) 21·00 Міжнар. свято музики: оп. „Триграний капелюх“, **Кенігсвустергвазен** (1571) 15·10 Пісні й форт. твори, 16·00 Вес. попол. (сп., анекдоти), 18·45 Виступ Елі Ней (форт.), **Кельн** (455,9) 16·00 Твори Конр. Рамрата (сп., муз.), 19·00 Легка віденська музика, **Мінхен** (405,4) 16·10 Вес. вок.-муз. авд., 17·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 17·30 Флет, 18·30 Концерт тріа, 20·40 Циг. муз., 22·15 Концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 11·30 Тріо, 13·15, 19·15 Легка муз., 20·55 „Пуритани“ оп. Белінія, **Рим** (420,8) 17·05 Квінтет, 22·15 Танк. музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 4. червня 1935.

6.30 Раніщня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.00 Авд. для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Тетеорольогічні вістки, 12.05 Мала орх., 12.60 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. денник, 13.05 З польської нивн — із гр. пл., 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт. 14.00 Р. Штравс „Із життя героя“ симф. поема з гр. пл., 15,35 Біржа, 15.45 Концерт, 16.30 Листи від дітей, 16.45 Сп. ресіталь, 17.00 Скринька ПКО, 17.15 Орхестра, 17.50 Шахи колись і сьогодні, 18.00 Офенбах: Казки Гофмана з гр. пл., 18,15 Театр. фрагм., 18.30 Реклям. концерт, 18.45 Музика з гр. пл., 19.15 Акт. гутірка, 19.25, 19.29 Спорт. вістки, 19.35 Бетовен: Соната ас-дур оп. 26 із жал. маршем, 19,50 Діти вулиці, 20.00 Музика з гр. пл., 20.12 Концерт із наг. 125 уродин Шумана, 21.00 Веч. денник, 21.10 Зїзд Морськ. Ліги в Гдині, 21.20 Камер. концерт, 21.45 Мала орх., 22,30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22.45 Музика з гр. пл.

Середа, 5. червня 1935.

6·30 Раніщня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для новобранців, 8·05 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Концерт секстету, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Шуман-Шуберт із гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Під італ. небом — із гр. пл., 16·00 Гостина в Йорданівському городі, 16·30 Останнє клюбове засідання, 16·45 Скавтівський хор, 17·00 Здобутки суч. зоольогії, 17·15 Суч. музика для недовіркіа із гр. пл., 17·50 Історія мистецтва, 18·00 Дуети на 2 сопр. (Софія Теминицька, Ірина Бардa), 18·15 Театр Уяви: „Дзяди“ Ад. Міцкевича (фрагм.), 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільна рерум, 18·45 Форт. ресіталь, 19·15 Прогулька до сх. Пруссії, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Віольонч. ресіталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Симфонія — спів із гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·50 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилини, 21·40 Пісні польських композиторів (Йос. Волінський тенор), 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Мала орх.

ПОДЯКА.

Невблагана смерть забрала мені Найдорожчого Мужа **Теодора Панькевича.** Прибита смутком складаю на сторінках часопису, якого Покійний у всьому свому житті був постійним передплатником, найщирішу подяку всім Вп. Громадянам, що взяли участь у похоронах та всім, що виявили своє співчуття з приводу невіджалованої втрати. Зокрема складаю найщирішу подяку місцевому парохові о. кап. Твердохлібові Антонові й о. деканові Дороцькому Михайлові за провід у похоронах, о. проф. Лещукові, о. д-рові Ф. Масляникові, о. В. Мигалеві, о. Червінчакові за горячі молитви, особливож о. деканові Дороцькому, о. д-рові Масляникові, п. д-рові Іванові Кунцевові за щирі і прегарні прощальні слова над могилою Покійного. Одночасно щире спасибіг Проводові і членам Повітового Кружка „Рідної Школи“, філії „Просвіти“, Украінбанку „Віра“, Української Торговлі, Читальні „Просвіти“, філії Т-ва Охорони Воєнних Могил, Українського Народнього Дому, П. С. К., Рух. Т-ва „Сокіл“, Управі Української Захоронки „Р. Ш.“ за участь з дітьми, за те, що віддали останню прислугу Покійному при похоронах. Щиро дякую диригентові хору п. Божикові Евгенові і всім членам хору. Вкінці дякую і всім Вп. Знайомим та Приятелям, що численною приявністю дали доказ своїх почувань для мене та пошани для Покійного.

Усім їм щире від душі Спасибіг.

Амалія Панькевичева, дружина.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·30 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·20—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 3. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40 зол
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до трилітньої жіночої фахової гімназії С.С. Василіянок у Львові при вул. Длугоша 17 приймає управа від 1. червня ц. р. кожного дня передполуднем. Вступні іспити відбудуться 14. і 15. червня. При школі інститут під доглядом дбайливої управи. **Управа.** 1646 2—3

Виділи „Львівського Бояна“ і „Сурми“ запрошують членів обох хорів явитися на проби у вівторок (Боян“ і Сурма) та в середу (Сурма) в год. 19-тій з огляду на повторення концерту в четвер 6. червня ц. р. в год. 12·15 в полудне. 1662

На голодних Яворівщини зложила п. Марія Левицька, Дитятин, зол. 5·—